GAZETA KRAKOWSKA

Nro 5.

Z KRAKOWA DNIA 15. STYCZNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 7 Stycznia.

Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyiacioł nauk odbędzie posiedzenie publiczne d. 11 Stycznia 1815, na którem czytane będą:

1. Po zagaieniu posiedzenia przez Prezesa Towarzystwa, Rozprawa Arnolda M. D. o hoyności Królow i Panow Polskich na Lekarzy i rzecz lekarską.

2. O użyciu i zasługach ś. p. Filipeckiego D. M. przez X. Kanonika Szaniawskiego.

3. Ogólnieysze wnioski z uwagą nad ziemiorodztwem Karpatow przez Prezesa Towarzystwa.

4. Rozprawa o Sielankach przez Jozefa Lipińskiego.

5. Juliian Niemcewicz zakończy posiedzenie czytaniem Poezyi własney roboty.

Mieysce zgromadzenia w domu Towarzystwa na Kanoniiach w sali posiedzeń publicznych.

Zacznie się o godzinie 10 z rana.

Dyrekcya rządowa Teatrow narodowych.

Przerwa funduszow sprawić musiała przerwę nauk w szkole dramatyczney. Młodzież nieukończywszy ieszcze potrzebnych nauk użytą bydź musiała, i wprowadzoną na teatr dla samego iey utrzymywania. Za potwierdzeniem teraz przez Rząd Naywyższy dawnego funduszu na szkołę, Dyrekcya Rządowa przystąpić umyśliła do otwarcia tey szkoły i urządzenia nauk w sposobie naylepiey skierowanym do rzetelney dla teatru korzyści, w którey nauki nie iuż dalszy stosunek maiące z tem powołaniem, ale prosto zmierzaiące do ukształcenia Aktorow, maią bydź otwarte. Te nauki są następuiące:

1mo. Literatura dramatyczna, połączona z deklamacyą i wiadomościami potrzebnemi dla dobrego Aktora, którą to lekcyą ofiarował się z gorliwości przyiąć na siebie W. Osiński Dyrektor Teatru Warszawskiego przez dwie godziny na tydzień.

2do. Dramatyka praktyczna, w którey krotkie sceny na lekcye rozdzielane będą między uczniow, i zmieniane dla ćwiczenia ich w wydaniu rozmaitych charakterow. Tę lekcyą dawać będzie mło-

dym Aktorom JP. Kudlicz, gdy JP. Bogusławski, który pierwszy przyłożył się do założenia tey szkoły, i wiele iey ze swoiey strony poświęcił pracy, dla potrzebnego w swoim wieku spoczynku od dalszego wymowił się zatrudnienia.

3tio. Muzyki i śpiewania uczyć będzie JP. Elsner Dyrektor orkiestry teatralney.

4to. Dawanie Rysunkow, to iest: okazywanie rozmaitey postawy (attitude) składu osob (groupes) draperyy i zgody kolorow, przyiął na siebie JP. Brodowski.

5to. Tańcow JP. Szmit nowo przybyły do Warszawy tancmistrz.

6to. Języka Francuzkięgo JP. Potier.

7mo. Okazuiący sposobność znakomitszą do muzyki, uczyć się będę mogli poźniey ięzyka Włoskiego.

Oprocz osob dwunastu oboiey płci uczniow dotychczasowey szkoły dla dokończenia nauk, przyymie Dyrekcya sześć osob nowych, któreby do tego powołania kształcić się chciały, za udowodnieniem wprzod właściwego usposobienia.

Gdy nie iest zamiarem rozpoczynać wychowania młodzieży w tym celu od wieku dziecinnego, ale iuż w części usposobione przyymować osoby, któreby tylko w tey szkole właściwe temu powołaniu brały nauki, następuiące więc kwalifikacye osobom zgłaszaiącym się są potrzebne:

1mo. Lat piętnaście naymniey skończonych dla osob płci żeńskiey, lat ośmnaście dla płci męzkiey, i posiadanie nauk przynaymniey stosownych do czwartey klassy szkoł departamentowych.

2do. Wzrost przyzwoity i postać kształtna.

3tio. Głos w wymawianiu nie maiący żadney wady, i sposobność do śpiewania.

4to. Maiący iuż znaiomość nieiaką muzyki przy pięknym głosie, preferencyą mieć będą.

Oprocz osob ośmnastu, z których się składa komplet tey szkoły, wolno będzie za pozwoleniem Dyrekcyi uczęszczać innym osobom, dla przysłuchania się i powzięcia wiadomości tak w literaturze dramatyczney, iako też w praktyce teatralney i t. d.

Dyrekcya otwieraiąc takową szkołę, nie przyymie względem uczniow żadnego obowiązku brania ich na teatr, lecz tych tylko przymie za Aktorow, którzy okażą talenta i usposobienie; a nawet z młodzieży pierwszey szkoły, ci tylko zostaną na scenie, którzy się starać będą usposobić, doskonalić, i okażą w tem pilność i zdatność. Jednak ci, którzy w tey szkole przez dwa lub trzy lata odbierać będą nauki, ieżeli ich Dyrekcyą za zdatnych osądzi, winni będą przynaymniey przez takiż przeciąg czasu zostawać na scenie teatru w stolicy.

Po pierwszym skończonym roku osoby, które żadney zdatności lub mało aplikacyi pokażą, ostrzeżone będą, aby na prożno nie traciły czasu i nie zawodziły dalszego swego losu, a natychmiast wakuiące mieysce w gazecie ogłoszone będzie. Szkoła ta na dniu 2 Lutego uroczyście w sali redutowey otwartą zostanie. Osoby chcące weyść do tey szkoły zgłosić się maią do Dyrekcyi Rządowey teatralney na ręce W. Osińskiego Dyrektora Teatru Warszawskiego.

Dan na Sessyi Dyrekcyi Rządowey Teatru Narodowego d. 2 Stycznia 1815.

J. Lipiński, Prezes.

Z Wilna d. 12 Grudnia d. k.

Dnia 12go t. m. obchodzono rocznicę narodzin N. Cesarza Alexandra I. Z rana woyska różney broni, napełniły ulicę zamkową i wielką; postać ich naypysznieyszy widok czyniła. O godzinie 10, JW. Gubernator woienny, Jenerał piechoty Korsaków, w towarzystwie JOO. XX. Wirtemberskich, Eugieniiusza i Pawła, otoczony świetnem gronem Jenerałow, officerow i urzędnikow woyskowych, przeieżdzaiąc szeregi, pozdrawiał woiowników, którzy mu odpowiadali przez huczne i długo powtarzane radosne Ura! Potem udał się do Kościoła Grecko-Rossyyskiego, dokąd i woyska poszły; podczas *Te Deum* odzywały się działa i dzwony. W tymże czasie, Rada miasta z Magistratem, na czele licznie zgromadzonego obywatelstwa i cechow, w paradzie na placu przed ratuszem stoiąc, w odgłosie muzyki i bębnów, oddawszy JW. Gubernatorowi woiennemu hołd dniu należny, w teyże paradzie udali się do Kościoła Katedralnego, gdzie JW. Hrabia Biskup i Kawaler, na czele Kapituły, po mszy uroczystey zaintonował *Te Deum*. W kościele Akademickim S. Jana, JW. Rektor Universytetu i Kawaler z professorami, Członkami i Urzędnikami Uniwersytetu; Dyrektor szkół gubernii Wileńskiey z nauczycielami Gimnazyum; studenci uniwersytetu i uczniowie gimnazyalni znaydowali się na uroczystem nabożeństwie.

Urzędnicy i Władze, tudzież grono Delegatów powiatowych, na seymiki guberskie zebranych, złożyli powinszowanie uroczystości u JWW. Gubernatorów woiennego i cywilnego.

Wieczorem miasto całe było oświecone. Na Ratuszu, wspaniale piramidami i kolumnami przyozdobionym, kilka tycięcy lamp iaśniało: na szczycie iego ukazywała się cyfra N. Pana; między środkowemi kolumnami, u podnożka ołtarza czci i wdzięczności, dawał się czytać wierz przezroczysty. Były ieszcze szczęgólniey oświecone: główna Uniwersytetu brama, dźwigaiąca allegoryczny transparent z łacińskim napisem, po bokach od ziemi wynosiły się oświecone piramidy; dwie bramy Uniwersytetu od ulicy Biskupiey, wróżno kształtnym układzie lampami osypane; dom JO. Xięcia Senatora Ogińskiego; mieszkanie zarządzaiącego Policyą &c. były suto oświecone. — Na teatrze, także oświeconym, grano oryginalną sztukę do okoliczności stosowną, z przewyborną Kantatą, które licznych widzów huczne zyskały oklaski. — Wieczorem był bal i wieczerza u JW. Gubernatora Woiennego. W czasie stołu spełniano zdrowie N. Cesarza. Znaydowali się JOO. Xiążęta Wirtemberscy, obecni tu Jenerałowie, Officerowie, Urzędnicy, Obywatele; a liczba zaproszonych przez bilety, wynosiła do 500 osób. Tu znowu uprzeymość gospodarza, obfitość, wspaniałość, gust wesołość bawiących, nowym były dowodem tego uszczęśliwienia, którego zażywaią poddani berłu Alexandra. — Miasto dnia tego dla wszystkich żołnierzy, woysk tu stoiących, ofiarowało porcye wódki.

Z Gandawy d. 26 Grudnia.

W wigiliią Bożego narodzenia nastąpił dla dawnego i nowego świata szczęśliwy wypadek. Dnia tego, który iest razem rocznicą urodzin N. Cesarza Rossyyskiego Alexandra I. w wieczor o godzinie

)2(

6 podpisany został pokoy między Angliią i Ameryką, którego zatwierdzenia oczekuiemy. Wszystko, iak mowią, przywrocone iesr do stanu, iaki był przed woyną. Woyna toczyła się zatem, iak wiele innych bez żadnego skutku, i wszystko nakoniec po wielu krwi rozlewie wraca do tego od czego się zaczęło.

Bieg układow w Więdniu, miał iak zapewniaią, wielki wpływ do układow w Gandawie.

Z Londynu d. 27 *Grudnia.*

Przy końcu roku ważna nowina! Pokoy z Ameryką podpisany został w wigiliią Bożego narodzenia w Gandawie. Wczoray w południe przybył tu P. Baker, sekretarz pełnomocnikow Angielskich w Gandawie, z podpisanym traktatem; zebrała się natychmiast gabinetowa rada, a Lordowi Majorowi Londyńskiemu dla uwiadomienia publiczności przysłany został list następuiący, który o godzinie 4 popołudniu wywieszony był na iego mieszkaniu:

Z Kancelaryi związkow zagranicznych d. 26 *Grudnia.*

Mci Panie! Mam honor uwiadomić WPana, iż P. Baker, który dziś rano do kancelaryi z Gandawy przybył, przywiozł wiadomość, iż traktat pokoiu między N. Królem i Ziednoczonemi Stanami Ameryki d. 24 b. m. przez obustronnych pełnomocnikow w Gandawie podpisany został. Uwiadomiam oraz WPana, że traktat ten stanowi, iż nieprzyiacielskie kroki ustaną zaraz skoro będzie przez Prezydenta Ziednoczonych Stanow i Xcia Rejenta w imieniu Króla zatwierdzony. Mam honor bydź &c.

(Podp.) *Bathurst.*

Wiadomo, iż poczyniono tu wielkie zakłady, że pokoy z Ameryką nie będzie przed 1 Stycznia roku przyszłego podpisany. Przez nagłe atoli zawarcie tego pokoiu potracono tu wielkie summy.

Jak tylko przybył tu P. Baker z Gandawy, udał się zaraz Hr. Liwerpool do Carltonhouse, dla podania Xciu Rejentowi traktatu pokoiu, z którym długo rozmawiał.

O osnowie i warunkach tego traktatu zawieraią ministeryalne gazety Sun i Goniec co następuie:

1) Traktat pokoiu z Ameryką zamilcza o prawach morskich, i niema w nim wzmianki o wynagrodzeniu za zabrane Amerykańskie okręty na mocy gabinetowych rozkazow lub innym sposobem. 2) Indyanie przywroconemi są iako zprzymierzyńcy W. Brytanii do wszystkich praw, przywileiow i posiadłości, które przed rokiem 1812 posiadali lub posiadać powinni byli. 3) Wszystkie sprzeczki tyczące się granic, maią bydź przez obustronnych kommissarzow rozstrzygnione, i aż do tego rozstrzygnienia W. Brytaniia pozostać ma w posiadłości wysp w zatoce Passamaquady. Wszystkie inne zdobycze maią bydź nawzaiem zwrocone. 4) Amerykanie nie maią prawa do rybołowstwa pod brzegami Nowey ziemi i do handlu z wschodnio-indyyskiemi naszemi posiadłościami.

Zastanawia wszystkich, iż rzeczone pisma nie ogłosiły całkowitey osnowy tego traktatu. Trzy iednak ważne punkta są dla W. Brytanii w tym traktacie warowane, to iest: Niepodległość Indyanow, wyłączenie Amerykanow od rybołowstwa pod brzegami Nowey ziemi, i od handlu do wschodniey Indyi. Z tem wszystkiem

traktat z Ameryką iest od wielu naganiany. Ranna Gazeta Times nazywa go śmiertelnym ciosem dla Anglii, i wzywa mieszkańcow Anglii, aby przeciw iego zatwierdzeniu przełożenia podawali. Lecz prożne są te rozumowania; Xże Rejent zatwierdził iuż dziś rzeczony traktat, i posłano zaraz uwiadomienie o tem do Ameryki.

Rząd Amerykański stara się o pożyczkę w Hollandyi.

Do kongressu Amerykańskiego wniesiony został bill, aby regularne woysko, które gdy iest w zupełności 26,446 głow wynosi, do 40,000 ludzi doprowadzić.

W tych dniach przybył tu posłaniec stanu Kaye z listami z Wiednia, z powodu których zebrała się nadzwyczaynie gabinetowa rada.

Podług pism naszych Helgoland będzie nazawsze zimowem stanowiskiem dla woiennych naszych okrętow.

P. Canning przybył d. 4 b. m. do Lizbony; powitany był od Lorda Beresforda i Jenerała Prakal, ale dla podagry, którą cierpi, nie mogł ieszcze stawić się przed Rejencyą.

Na Tamizie wybierano niedawno maytkow, i miano ich 10,000 wybrać; ale pokoy z Ameryką zmieni zapewne to postanowienie.

Lord Castlereagh oczekiwany tu iest z Wiednia przed otworzeniem parlamentu d. 9 Lutego. Lord Clankarty pozostanie w Wiedniu.

W niedzielę Bożego narodzenia Krółowa, Królewny i Xżniczka Karolina Wallii przyięły S. Kommuniią.

Z Bruxelli d. 28 Grudnia.

Z doniesieniem o podpisanym pokoiu między Angliią i Ameryką rozbiegli się na wszystkie strony gońcy. P. Hougges powiozł ten traktat do Wasingtonu.

Jedna z tuteyszych gazet zawiera: " Francuzi uzbraiaią ciągle swoie twierdze na całey linii. Podług ostatnich listow z Lill, oczekiwany tam iest ieden z sławnych jenerałow dla obeyrzenia tamteyszych woysk, warowni i zbroiowni. Narodowe Belgickie woysko urządzane tu iest z naywiększym pośpiechem.,,

Z Hagi d. 31 Grudnia.

D. 28 b. m. powrocił tu udzielny nasz Xże z Bruxelli, a jeneralne stany rozpoczęły znowu onegday swoie posiedzenia.

Z Paryża d. 27 Grudnia.

Mianowanie Marszałka Soulta ministrem woyny, a Marszałka Suchet woyskowym gubernatorem Alzacyi, (gdzie d. 24 b. m. przybył,) dało powod do pogłoski o woynie; lecz Krol miał to uczynić dla przywiązania do siebie woyska, które z tych mianowań bardzo iest kontente. Starey szlachcie nie podoba się iednak to postanowienie Królewskie, która tysiąc rzeczy zarzuca teraz Soultowi.

Co było dotąd pogłoską, zprawdziło się: Hr. Daru mianowany został intendentem całego Francuzkiego woyska, i mieć będzie pod swoiemi rozkazami 3 ordonatorow: PP. Joinville, Legendre i Marchand. Wszelako cały ten wydział zostaie na stopniu pokoiu, i połowę tylko żołdu pobierać będzie.

Z Kale piszą pod d. 21 Grudnia, iż z pocztowego statku płynącego z Ostendy do Margate znaleziono ciała 60 do 70 podróżnych na wysepach piaskowych Knok między Margate i Ramsgate, a rozbitki tego statku pod brzegami. Dwa zbożem wy-

ładowane statki miały się pod brzegami Angielskiemi zatopić.

Król dał nowy dowod poruszaiącey wszystkie serca swey dobroczynności, rozkazawszy z prywatney swey kassy wypłacić 100,000 fr. dla głucho - niemych, którzy nie maią sposobu edukowania się.

Teraz trudnią się mianowaniem jenerałow i wyższych officerow gwardyi narodowey w całem królestwie. W każdym powiecie ma bydź ieden szef legii, a w każdym departamencie ieden jenerał inspektor.

Zawsze ieszcze nie mamy wiadomości z naszych osad Martyniki i Gwadelupy.

Dzieło Pani Stael Literackie wątpliwości, iest tu z ciekawością czytane.

Proiekt do ustawy względem odpowiedzialności Ministrow przyięty został d. 26 b. m. większością głosow w izbie deputowanych. Izba parow roztrząsa tenże proiekt, i postanowiła, iż każdy może dać swoie zdanie i z ma piątemi głosow będzie proiekt przyięty.

Dziennik sporow umieścił następuiące pismo do Redaktora względem teraźnieyszego pierwszego Ministra Hiszpańskiego P. Cevallos:

" P. Cevallos był kilka lat pod Królem Karolem IV ministrem; nie utracił bynaymnicy swoiego wpływu, kiedy rozgniewany lud wtargnął do domow Xcia Pokoiu i iego stronnikow, nie dał się ani ieden głos przeciw niemu słyszeć. Król Ferdynand nie zezwolił na iego oddalenie, owszem go przy ministrowstwie utrzymał, i cały kray pochwalił oddany ten hołd cnocie i zasłudze. Niema naymnieyszego podobieństwa, ażeby Ferdynand, który miał tyle słusznych przyczyn do gniewu na doradcow Xcia Pokoiu, i otoczył się znakomitszemi osobami, które ten prześladował, miał z pomiędzy nich wyiąć P. Cevallos, gdyby nie był miał gruntownych dowodow, że on do zdraycow kraiu nie należał. Zresztą iest on naypierwszy z ministrow, który podczas układow w Baionnie mowił prawdę przed tyranem, przed którym cały świat naowczas drżał, i tak daleko otwartość posuwał, iż musiano na iego mieysce wyznaczyć teraźnieyszego posła w Wiedniu, P. Labrador, z którego ajenci Bonapartego nie byli także kontenci. Heroiczney stałości tych mężow winniśmy ważne wypadki, któremi się teraz cieszemy. P. Cevallos przybył z Jozefem Bonaparte do Madrytu, ale wśrod naywiększych niebezpieczeństw złożył swoy urząd. Manifest, czyli wystawienie rzeczy, które tak szczęśliwie otworzyło gabinetom oczy względem bezezelności Napoleona, nie wyszło z pod piora P. de la Serna, chociaż mu talentow i światła zaprzeczyć nie można, ale było dziełem P. Cevallos, o czem WPana, iako Hiszpan wiadomy wszystkich zdarzeń zapewnić mogę, &c.,, Tu dowodzi autor listu, że nie wpływ partyi, ale własne przekonanie Króla, wyniosło P. Cevallos na pierwszego Ministra.

Z Madrytu d. 12 Grudnia.

D. 9 obchodzone były u Dworu imieniny Królowey Matki z zwykłemi uroczystościami. Wszyscy ambassadorowie i posłowie zagranicznych Dworow, grandowie Hiszpańscy, urzędnicy koronni, radzcy, jenerałowie, &c. złożyli Królowi życzenia swoie i przypuszczonemi do ucałowania ręki Królewskiey zostali.

Dworska gazeta zawiera ciągle adresy powinszowania do Króla.

Wyszła tu nowa lista stronnikow byłych stanow, względem których dochodząca kommissya wydała swoy wyrok. Wychodzące czasami ieszcze takowe listy, okazuią, iż rząd zawsze ieszcze dalekim iest od chwały godnego naśladowania innych Monarchow, pokrycia przeszłości wspaniałem przebaczeniem, sprawuią w narodzie boiaźń, nieukontentowanie i niepewność, co iest przeszkodą do ugruntowania wewnętrzney spokoyności.

Król mianował grandami Hiszpańskiemi pierwszey klassy P. Caamano Pardo, Hr. de Maceda, P. Fessinanes, Margrabię Figueroa i kilka innych osob, które zasłużyły się względem królestwa.

Rada Kastylii ponowiła wydane pod przeszłym rządem Karola IV. rozporządzenia, zabraniaiące Hiszpańskim poddanym przyymować łask Papiezkich bez wiedzy Hiszpańskiego Ministra w Rzymie i zezwolenia Króla. Tak iak dawniey wszystkie Papiezkie brewy maią bydź nieważne, skoro nie są za zezwoleniem Rady Kastylii i inną drogą, nie przez Królewskiego ministra w Rzymie, wyrobione. Ponowienie tych rozporządzeń w tey chwili, kiedy Kardynał Nasali znayduie się z zleceniami Papiezkiemi w drodze do Hiszpanii, sprawiło tu wielkie wrażenie.

Nadchodzące z prowincyy Hiszpańskich w Ameryce, a osobliwie z Mexyku, doniesienia o utrzymuiącem się tam systemacie niepodległości, tak są zatrważaiące, a sposoby, których możnaby przeciw temu użyć, tak niedostateczne, iż zapewniaią, że zaprzestano uzbroień, które w tym celu od nieiakiego czasu w portach Hiszpańskich czynione były.

W wyszłym niedawno w Wisbaden publicznym pismie: "Rzut oka na Hiszpaniią przez bawiącego tam sześć lat Officera Niemieckiego,, czytamy następuiący opis charakteru Hiszpanow:

" Hiszpan łączy wschodnią powolność z żywością południowych mieszkańcow. Zdolnym iest do wysokiego stopnia zapału, uniesienia się namiętnościami i czynności; ale przywiązanie iego do stanu urodzenia, klimatu i zwyczaiow czyni go spokoynym prożniakiem. Do wyrwania go z tego prożniactwa, potrzeba zewnętrzney zachęty. Dowodzą tego Historya i charakter narodowy. Zkąd okazuie się także dla czego narod Hiszpański nie był w ostatnim wieku tem, do czego w dawnieyszych okolicznościach zdawał się bydź przeznaczonym, to iest panować światu. — Zycie Hiszpana podobnem iest do zegarka: ieden dzień przechodzi iak drugi. Wszystko ma swoy czas: wstaie o przeznaczoney godzinie i kładzie się, o inney godzinie ie i odbywa swoie prace. Jest to nieodmienny bieg iego życia. Prędzey gwiazdy zboczyłyby z swey drogi, niżeli on odstąpiłby swoiego porządku, ieżeli gwałtem nie iest do tego zmuszony. Tak żyli iego oycowie, tak żyią ich wnuki — Zalety godny iest u Hiszpanow zwyczay, iż długow nie zaciągaią. Każdy przestaie na tem co ma, i umie się ograniczyć. Zbytek nie przymusza go do wymyślnych i sztucznych potrzeb. Ztego powodu nigdzie nie znaydzie się mniey kawalerow szczęścia, zaciągaiących długi i rozrzutnikow z professyi, iako też oszustow, którzy kosztem społeczności żyią,

i w innych kraiach osobną stanowią klassę. Wrodzona i właściwa sumienność i trzeźwość, zachowuie od tego narod. —— Zdarzenia pamiętney woyny, w którą narod był wplątany, a w którey wszelako dał naywiększe dowody właściwości, odwagi i wytrwałości, wystawią się każdemu, który nie był ich ocznym świadkiem, ani zblizka widział, bardzo dla niego chwalebnemi i uwiodą go do przesadzonych na przyszłość oczekiwań. Przyczyny tego więcey pozornego niżeli rzeczywistego odporu, a poczęści skutki uwieńczonych usiłowań, które tak długo rozstrzygnienie iego losu wstrzymywały i niepewnem czyniły, były w cale inne, niżeli zdaleka wystawić sobie można. Panuiący duch Hiszpanow nie iest przed się biorącym; walka ich nie była za, ale przeciw nowościom; była to walka o utrzymanie rządu, religii i obyczaiow, do których przywięzywały ich długa spokoyność i nawyknienie. Spokoyne i ograniczone życie, pozostanie na stopniu poleru, na iakiem się znayduią, iest iedynym ich życzeniem. Ostatnie wstrząśnienia zostawiły wprawdzie nie ieden ślad dobrego i złego, zktórego należałoby temu narodowi korzystać; lecz trudno żeby się na niewdzięczney ziemi przyięły i owoc wydały. — Hiszpanie maią zwyczay mowić zeszedłszy się z drugim: " Ciesze się, iż nie spotkała Cię żadna nowość. „ Prosty ten wyraz oznacza iż Hiszpanie nie są przyiaciołmi nowości, i że owszem zakładaią swoią szczęśliwość i ukontentowanie w nieodmiennym sposobie życia i bytu. — Na zimno bardzo są czułemi. W zimnych dniach wychodzą troskliwie na mieysca, gdzie słońce przyświeca i obracaią się do iego promieni. — Kiedy Hiszpan chce powiedzieć: " Jestem WPanu bardzo obowiązany „ używa wyrazu. " Zyy tysiąc lat! „ — Mieszkańcy Manchy, których imie Cerwantes nieśmiertelnem swoim dziełem uwiecznił, nie zdaią się z tego pysznić. Właściwie autor ten miał z powodu złego się z nim obeyścia w iednem mieyscu, którego nie wymienia, ale nazywało się Argamasilla del Alba, obrać to mieysce dla bohatyra swoiego romansu i nazwać Manhego, co oznacza Manchę. W Toboso w mieyscu urodzenia i mieszkania Dulcynei, miał ktoś wspominaiąc mieszkańcom o tey kobiecie, rozumieiąc, że im pochlebi, kiiem od nich dostał. Z tem wszystkiem z naywiększą gotowością pokazywano woyskom Francuzkiem starą staynię, która miała bydź niegdyś pałacem owey Dulcynei.

Z Chrystyanii d. 8 *Grudnia.*

Nadzwyczaynie zebrany seym Norwegski postanowił d. 25 Listopada, iż zwyczayny seym królestwa zbierze się w pierwszym tygodniu Lipca 1815.

Królewskiem oznaymieniem pod d. 30 Listopada podzielone tak są rządowe sprawy między Wielkorządcę i resztę członkow rady stanu, iż Wielkorządca ma naywyższe dowodztwo na wodzie i lądzie, a każdy z 6 członkow iest naczelnikiem i referentem swoiego wydziału, to iest: 1go wydziału, do którego należą także sprawy kościelne i edukacyi, Radca stanu Treschow; 2go sprawiedliwości, Sommerhielm; 3go policyi, Dirick; 4go spraw wewnętrznych, &c. Collet; 5go przychodow, handlu i ceł, Hr. Wedel-Jarlsberg; 6go woyny i administracyi woyskowey, Jen. major Hegermann.

DODATEK
DO Nro 5.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 STYCZNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie ma sobie za obowiązek podać do Publiczney i miłey dla serc czułych wiadomości, iż pewny bez imienny Przyiaciel ludzkości dnia 7 Stycznia r. b. złożył na pomnożenie Banku Pobożnego summę tysiąc ośmset złotych Polskich w monecie srebrney grubey, z tem tylko warunkiem aby ta kwota pierwszy raz w cyrkulacyą puszczona, samym tylko podupadłym włościanom i ubogim mieszczanom na zastawy rozdana była, nadal zaś, żeby ztą summą zupełnie podług ordynacyi Bractwa postąpiono. Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego podaiąc ten czyn Szlachetny do wiadomości każdego, kogoby to interessować mogło, ma honor oświadczyć oraz publicznie owemu bez imiennemu Przyiacielowi ludzkości w imieniu biednych i nieszczęśliwych swoie nayczulszey wdzięczności i prawdziwego podziękowania wyrazy.

W Krakowie dnia 7go Stycznia 1815 Roku.

Piekarski Starszy Bractwa.

Stosownie do Rozkazu JW. Jenerała Dywizyi Krasińskiego pod d. 6 b. m. z Lublina datowanego, uwiadomiam Officerow wszelkiego stopnia i broni, iż wolą iest tegoż Jenerała, aby się niezwłocznie do swych Kadrow udali. — W Olkuszu d. 12 Stycznia 1815.

(Podp.) *Rohland.*
Podpułkownik tymczasowo kommenderuiący w Depart. Krak.

Od Menu d. 30 *Grudnia.*

Następuiący artykuł przysłany został Noremberskiey gazecie do umieszczenia:

Od nieiakiego czasu gazety Niemieckie zapełnione są artykułami tyczącemi się Szwecyi i iey Następcy tronu, w których usiłuią przeistoczyć tak publiczne mniemanie Europy, iako też uczucia narodu Szwedzkiego i obcych Monarchow względem osoby tego Xcia. Dla dopięcia tego celu przywodzą kłamstwa za kłamstwami, i niedorzeczne mniemania. Co do uczuciow Szwecyi, chcianoby wmowić w Europę, iż Szwedzi niechętnie patrzeliby, żeby berło Wazow przeszło w ręce Xcia bez przodkow. Lecz to błąd; narod Szwedzki iest aż nadto oświecony, ażeby tak dalece miał się plamić, wreszcie iego dzieie inaczey go przekonywaią. Karol Knutson, Sture, a mianowicie wielki Gu-

staw Waza nie rodzili się w purpurach, a przecież dzieie wszystkich ludow nie wskazuią nam mężow, którzy zrobiliby od nich więcey dla dobra swey oyczyzny. Gdyby zresztą teraźnieyszy Następca tronu potrzebował innych przodkow nad przyswoienie Króla Karola XIII, tedy mogłby się odwołać do wielorakich dobrodzieystw Szwecyi wyświadczonych, a osobliwie do przywiedzionego dc skutku przyłączenia Norwegii. Taki szereg sławy i świetności obstoi w oczach Szwedow za naywyższych przodkow. (Artykuł ten kończy się na pochwaleniu Następcy tronu Szwedzkiego, iż przyłożył się do oswobodzenia Europy.)

D. 16 Grudnia Hr. Gottorp przyiechał do Bazylei i wysiadł do gościnni pod dzikim Mężem. Mniemaią, iż tam czas nieiaki zabawi.

Jozef i Ludwik Bonaparte dali niedawno w swoim zamku Prangins niedaleko Nionu ucztę, podczas którey, iak mowią, iedzono na srebrnych naczeniach, a świeczniki były złote.

Deputowani od kantonow Szwaycarskich Argowii, Gryzonii i Wodow podpisali w Zurich umowioną z Francuzkim Jenerałem Mallet kapitulacyą d. 17 Grudnia względem iednego pułku Szwaycarskiego idącego na żołd Francuzki.

Gazeta Salcburska pod d. 29 Grudnia donosi, iż dnia poprzedzaiącego powrocił tam z Wiednia w dobrem zdrowiu Królewicz Następca tronu Bawarskiego.

Z Ratysbony piszą, iż Hr. Wellesley Long, powracaiący z Wiednia przybył tam d. 27 Grudnia, d. 30 Król Wirtemberski. J. K. Mość. nocował w Straubindze, w Ratysbonie iadł obiad, a na nocleg poiechał do Neustadt nad Dunaiem.

Z Malty d. 7 Listopada.

Ostatnia woyna, i ustawy przeszłego rządu Fracuzkiego przeciw handlowi Angielskiemu nadały wyspie naszey ważność handlową, iakiey się nie można było spodziewać; a lubo iuż te przyczyny ustały, zaszły atoli inne, które tenże sam skutek sprawiać będą, i dla których wyspa nasza będzie zawsze składem na morzu środziemnem. — Kompaniia Lewancka wiodła cały prawie handel Angielski z Lewantem. Turcy nie zapuszczali się nigdy z płodami kraiu swego aż do Anglii, ale przybywali do Malty, gdzie płody swoie zbywali, a zakupowali Angielskie. Ani wątpić, że wyspa nasza utrzyma się przy tym handlu, a to tem pewniey, iż rząd Angielski postanowił wpuszczać do kraiu swoiego te tylko towary, które u nas odbędą kwarantannę, a zbronić wchodu Lewanckim towarom, ieżli iey nie odbędą. — Też same przyczyny sprowadziły do Malty Barbaryyczyków; i teraz przybywaią do niey z swoiemi płodami, a wiele rzeczy zakupuią, które kupowali dawniey w portach Włoskich i Francuzkich. — Mieszkańcy Sycylii, Sardynii, wysp Jońskich i nadbrzeżów morza Adryatyckiego uważali oddawna Maltę za targowisko, gdzie mogli opatrywać się w Angielskie i osadnicze towary, a zbywać swoie. Nie należy wątpić, aby innego składu szukali. Główne miasta handlowe Sycyliyskie są bliższe Malty, anizeli Palermu i Messyny; a przeto płody Sycyliyskie mogą bydź z równą korzyścią przesyłane przez Maltę, iak dawniey przez Messynę i Palerm. — Stałe i regularne związki między

Maltą a Moreą, wyspami Jońskiemi, a nadbrzeżami morza Adryaiatyckiego podaią handluiacym sposobność nabywania płodów różnych tych kraiów pod warunkami zarówno korzystnemi; handel mianowicie zbożowy szedł od lat kilku przez samę prawie Maltę. — 'Położenie wyspy naszey tak iest dogodnem do zgromadzania na nia rozmaitych towarów i płodów z kraiów sąsiedzkich, iż można z pewnością powiedzieć, że iest naylepszym portem na morzu środziemnem do dostarczania ładunków, składaiących się z tychże Płodów. — Kwitnący stan handlu naszego stał się przyczyną założenia wielu publicznych ustanowień; i tak mamy teraz dwa banki, kilka pewnych kompaniy assekuracyynych, giełdę, i t. d — Rząd Angielski umyślił otworzyć w Malcie prosty handel z osadami Zachodnio-Indyyskiemi a zapewne i Wschodnio-Indyyskiemi. To byłoby bardzo korzystnym dla handlu naszego, i podniosłoby go do stopnia, na iakim bydź powinien, ponieważ wyspa nasza przyłączoną iest nazawsze do Anglii, i zostaie pod bezpośrednią opieką szczodrobliwego i światłego rządu. „

Z Lizbony d. 15 Listopada.

Znaczna liczba okrętow Francuzkich przybyła tu z żytem, Pruskich i Szwedzkich z wschodnio morskiemi towarami, a Hollenderskich z wodką, syrem, &c. Większa ich część odpłynęła prożno, gdyż niewiele znaleść tu można osadniczych towarow, a ieżeli są, to w wysokiey cenie.

Rozmaite wiadomości.

Rossyysko - Polskie woysko, które ciągnie z Hamburga i Holsztynu do Xięstwa Warszawskiego, składa się oprocz głownego sztabu, z 1006 wyższych i niższych officerow, 37,007 podofficerow i żołnierzy, ogółem około 40,000 ludzi i 15,745 koni. W drodze potrzebuie codziennie 414 podwod.

W Bremie zakładaią bank wexlowy, który od 1 Lutego roku 1815 swoie czynności rozpocznie.

Hrabia St. Leu (Ludwik Bonaparte) kupił sobie pod Rzymem wspaniały dom wieyski, który przytyka do mieszkania Króla Sardyńskiego, Karola Emanuela. Żyie tam skromnie i nie przestaie iak tylko z mieszkaiącym obok siebie Monarchą, który także lubi samotne życie. Co piątek i sobota każe ubogim w Albani rozdawać żywność i pieniądze.

Hr. de la Boulaye - Marillac w Paryżu wynalazł 12 niezmieniaiących się farb, to iest: niebieska na wełnie, czerwona i karmazynowa na iedwabiu, które nie tylko zastępuią indygo i kokcynelę, ale daleko są tańsze z domowych roślin; dwie żołte, trzy zielone, iedna piusowa, iedna rożowa i nieodmieniaiąca się biała na wełnie, iedwabiu i bawełnie. Kommissya od instytutu doświadczała tych farb i znalazła ie dobremi, osobliwie niebieską na wełnie. Z czego się zaś składaią nie odkrył Hrabia.

DONIESIENIE.

Gdy Monopoliczna Entrepryza Soli Xięstwa Warszawskiego dla większey wygody kupuiących założyła także w Jaxicach Magazyn Soli, i ten zupełnie iuż urządziła, donosi zatem Przeświętney Publiczności, iż odtąd dostać może zawsze Soli tak w Jaxicach, iako też na Kazimierzu przy Krakowie, gdzie dla niey bliżey i dogodniey. W Krakowie d. 13 Stycznia 1815.

Prefekt Departamentu Krakowskiego — W skutek Reskryptu Wysokiey Kommissyi Nadzwyczayney Potrzeb Woyska z dnia 7 Stycznia r. b. Nr. 126 i 217 będzie licytacya na dostarczenie mąki czetwertow 7602 czetwerykow 2 do magazynu Departamementu Krakowskiego w dniu 20 m. b. w Biorach Prefekta przedsiewzięta. Licytować chęć maiący maią się za opatrzyć w Wadium 3500 Złotych tudzież kaucyą na 35000 okazać. W Krakowie dnia 12 Stycznia 1815.

Wielogłowski, Z. P.
Stokowski, Z. S. J.

Niżey podpisany Pisarz Dktowy Deptu Krak. w Krakowie w domu Nro 674 przy ulicy Mikołayskiey Kancelaryą swoią utrzymuiący, tamże zamieszkały niniveszem do publiczney podaie wiadomości, iż z mocy Rezolucyi Wys. Trybunału Cyw. I. Instancyi Deptu Krak. dd. 20 Lipca 1812 r. do L. 2433 zapadłey, dom murowany pod Nr. 409 przy ulicy Rogatckiey stoiący po ś. p. Janie Michalskim pozostały, a na małoletnich po tymże pozostałych spadły, d. 22 Lutego r. b. w Kancelaryi Notaryatu, iako na terminie przygotowawczym, o god. 9 z rana więcey daiącemu sprzedany będzie; maiący zaś chęć takowego kupienia, winni będą vadium 358 złp. 24 gr. iako 10tą część szacunku przed rozpoczęciem się Licytacyi w gotowiźnie złożyć, o warunkach zaś licytacyi w każdym czasie w Kancelaryi Notaryusza niżey wyrażonego dostatecznie zawiadomionym bydź można. — W Krakowie d. 11 Stycznia 1815.

Andrzey Kossowicz, Pisarz Aktowy Dep. Krak.

W moc Rezolucyi Wys. Tryb. Cyw. Krak. dd. 12 Stycznia r. b. Nro 43 Ruchomości po niegdy Izaaku Snitzer, to iest: srebra, faianse, szkło, zegarki, mosiądz, miedź i rozne domowe sprzęty pozostałe sprzedawane będą przez publiczną licytacyą w dniu 22 m. i r. b. w domu w Zydowskiem mieście pod Nr. 16 o godzinie 9 z rana.

W Krakowie d. 14 Stycznia 1815.

Woyciech Olearski, Not. Dep. Krakowskiego.

W sklepie domu pod Nr. 547 przy ulicy Floryańskiey u Ignacego Ulerycha Mydlarza dostać można za pomierną cenę rożnego gatunku Swiec prawdziwych Moskiewskich. Kraiowe także Swiece z łoiu pięknego z bawełnianemi knotami u tegoż znayduią się.

Dnia 18 Stycznia r. b. o godzinie 10 przed południem w wsi Zabcu w Powiecie Stobnickim leżącey we Dworze 400 sztuk dębow częściami lub razem, podług życzenia licytantow, naywięcey daiącemu za gotową srebrną Courant monetę sprzedane zostaną. Każdy przeto pomienione dęby licytować chcący, na terminie i mieyscu wzwyż wyrażonem stawić się raczy. — W Krakowie d. 3 Stycznia 1815.

Jan Kanty Kowalski K. T. C. P. I D. K.

Sąd Policyi poprawczey Obwodu Krakowskiego wzywa niniever szem wszelkie władze cywilne i woyskowe, aby Jana Grządzieła, o występek kradzieży obwinionego, zbiegłego wyśledzić, i iego w razie schwytania tutay osobiście, pod bacznem okiem doprowadzić kazać zechciały. — Jest on rodem z miasta Wadowic z Galicyi Austryackiey, cyrkułu Myślenickiego, religii katolickiey, lat 23 maiacy, wzrostu miernego, twarzy okrągłey, nosa szerokiego, oczow siwych, włosow ciemnych, czarno zarasta; miał na sobie koszulę lniana, kamizelkę perkalową w ciemne paski, spodnie płocienne, kapotę granatową sukienną starą, bóty na obcasach i kapelusz.

W Krakowie d. 2 Stycznia 1815.

Hoszowski. Michiński.

Sąd Policyi poprawczey Odwodu Krakowskiego wzywa ninieyszym wszelkie władze cywilne i woyskowe, ażeby Starozakonnego Moyżesza Piaseckiego, o występek kradzieży obwinionego, zbiegłego, wyśledzić, i w razie schwytania tutay doprowadzić kazać zechciały. — Jest on rodem z Krakowa 34 lat maiący, żonaty wzrostu wysokiego, twarzy okrągłey płaskiey żołtawey, oczow siwych, włosow gniadych brody żołtawey nosa dużego, ubior iego iest Starozakonny mięszany z niemieckiem

W Krakowie d. 31 Grudnia 1814.

Więckowski. Hoszowski. Michiński.